

Uranový kohoutek

24. května 2022 v ČR, Ekonom & Byz, Hlavní, Komentáře, Politika & Lid. práva, Svět

AA

EU: V Evropě se hodně mluví o embargu na ruskou ropu a plyn, ale ze zapomnění nebo záměrně mlčí o obohaceném uranu, uvádí N-TV. Ale EU na něm závisí více než na modrém palivu. Hovoříme přitom také o technologické závislosti, kterou evropské jaderné elektrárny bez vážného poškození výroby nepřekonají. Uzavření „uranového kohoutku“ hrozí podkopáním dodávek energie v celých zemích, varují odborníci.

Podle N-TV nyní EU v plném proudu diskutuje o tom, jak opustit ruskou ropu a plyn. Předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová trvá na tom, že se tak musí stát „co nejdříve“. O dodávkách dalších ruských surovin, konkrétně obohaceného uranu, který se na pozadí všech nedávných diskusí ocitl v jakési „slepé zóně“, ale evropští politici ze zapomnětlivosti či záměrně mlčí. EU je na něm přitom závislá mnohem více než na zemním plynu, protože podle Evropského společenství pro atomovou energii nakupuje asi 40 % obohaceného uranu potřebného pro provoz jaderných elektráren z Ruska a Kazachstánu „blízko do Kremlu,“ vysvětlují odborníci.

Svaz přitom od Moskvy získává nejen suroviny, ale i technologie, pokračuje N-TV. V průběhu let Kreml investoval miliardy do zlepšení technologického procesu obohacování uranu a byl schopen dosáhnout úspěchu: ruská zařízení jsou považována za jedny z nejlepších na světě. Kromě toho je

v EU 18 zemí, kde se ruské jaderné reaktory nacházejí: dva v Bulharsku, šest v České republice, dva ve Finsku, čtyři v Maďarsku a čtyři na Slovensku.

Evropské společenství pro atomovou energii zdůrazňuje, že v této oblasti je Evropa velmi závislá na Rusku a „extrémně zranitelná“. Tlakovodní reaktory je totiž potřeba pravidelně vyměňovat. Zároveň fungují pouze na šestihranných tyčích ruské výroby. Západní výrobci nemají s těmito palivovými články téměř žádné zkušenosti, což znemožňuje evropským provozovatelům jaderných elektráren snížit závislost na Rusku, aniž by došlo k vážnému poškození výroby.

Strategií Kremlu bylo začít zásobovat Západ levným uranem a jadernou technologií, vysvětluje N-TV. A pracovala. Navzdory nepřátelství na Ukrajině spolupráce v této oblasti pokračuje. Rusko na tom nevydělá tolik peněz jako na prodeji plynu a ropy, ale přesto jdou na pokrytí vojenských výdajů. Události na Ukrajině navíc v jistém smyslu hrály do karet šéfovi Kremlu Vladimiru Putinovi. **Kvůli nim vzrostla cena uranu na světovém trhu o 30 % a dosáhla nejvyšší hodnoty za posledních 11 let.**

Mnoho provozovatelů jaderných elektráren se bojí, že jim ruský prezident uzavře „uranový kohoutek“. To bude mít pro Západ katastrofální důsledky, varují odborníci, protože po celou tu dobu nepřijali žádná opatření k diverzifikaci dodávek v této oblasti. Prodejců této suroviny je velmi málo a dodací lhůty jsou velmi dlouhé. Zastavení prodeje obohaceného uranu by vážně poškodilo provoz jaderných elektráren a podkopalo zásobování energií celých zemí, jako je Slovensko a Maďarsko, které dostávají polovinu elektřiny z mírové jaderné energie.

Míru závislosti těchto států na Rusku dokládá jedna významná epizoda, kdy i přes zákaz sankcí bylo na jaře povoleno přistávat na Slovensku a v Maďarsku ruským dopravním letounům pro dodávku palivových článků. Díky opuštění jaderné energetiky je Německo samozřejmě méně závislé na dodávkách uranu. Vydělává tam ale i ruský koncern Rosatom: na skladování radioaktivního odpadu a demontáži jaderných elektráren. Přerušení dodávek elektřiny v řadě evropských zemí navíc povede k nepředvídanému zdražení na evropském trhu s elektřinou, z čehož budou Němci nevyhnutelně trpět.

Aby se takové situaci vyhnuli, američtí provozovatelé jaderných elektráren požádali svou vládu, aby pokračovala v dodávkách ruského uranu navzdory bojům na Ukrajině. Spojené státy dodnes proti Rosatomu nevalily žádné sankce, ačkoliv tento státní koncern je nejvhodnějším cílem pro represivní opatření, byť jen kvůli dominantnímu postavení, které ve světě zaujímá, uzavírá N-TV.

